

Paneldiskussion 25 augusti 2011

Inför paneldiskussionen hade deltagarna ombetts att blicka framåt och att utifrån sina respektive positioner se på tolkområdets utvecklingsmöjligheter genom att delge sina visioner förhoppningar och farhågor.

Här följer en kort redovisning av vad diskussionen ledde till.

Den första punkten var att regeringen har tagit ett samlat grepp om tolkområdet genom en nationell strategi och genom tydliga direktiv till samtliga aktörer på fältet.

Denna framtidsbild följdes upp med en diskussion om vikten av samverkan mellan de olika aktörerna. Samspel mellan aktörerna på fältet och mellan tolkar och tolkanvändare är viktiga nycklar till förbättrad tolkservice.

1. Lyssna på tolkar och ta till vara på de kvalificerade tolkar som finns

I detta arbete lyssnar övriga aktörer på tolkarna, som är de individer som utför tolkningsarbetet och vet vad som fungerar i olika tolksituationer. Tolkens roll och mandat är känt – tolkens roll för rättssäkerhet och för att stödja integrationsprocesser respekteras av övriga aktörer

I framtiden är TOLK en skyddad titel och kan inte användas av den som inte har utbildning. Tolkar har arvode enligt en rikstaxa och upphandlingen sker inte med dumpning av tolkars arvoden. Tolkar är med och påverkar sin arbetssituation. Tolkar har någonstans att vända sig när de bevittnar maktmissbruk.

En vision för framtiden var att alla regioner inrättade ett "mångkulturella kompetenscentrum" vars uppgift var att förmedla tolkar, samhällsinformatörer etc. Tolkars kompetenser och kunskaper om samhället skulle kunna tas tillvara vid dessa centra och alla medborgare skulle kunna vända sig dit med frågor om stort och smått.

2. Tolkanvändare definierar sina behov och konsekvens av tolkanvändning, ekonomiskt och professionellt

Varje sektor tar ansvar för sin del av området genom att göra analyser av behov, formulera mål, göra konsekvensanalyser och följa upp verksamheten (*man - tolkanvändare och klient/patient - får det man - myndigheter, landsting och kommuner - betalar för*).

Tolkanvändarkunskap är i framtiden obligatorisk i yrkesutbildningar och erbjuds även personal som yrkesutbildat sig tidigare än då tolkanvändarkunskap blev obligatoriskt i utbildningarna. I sådan utbildning ingår inte bara tolkanvändarteknik utan även kunskap om tolkens roll och mandat. Tolkanvändare prioriterar medicinsk, juridisk och social rättssäkerhet genom att vara kompetenta i sin tolkanvändning och genom att inte acceptera undermålig tolkning.

I samband med det diskuterade panelen ett förslag om att utveckla en "god tolkanvändarsed" motsvarande "god tolksed".

3. Upphandlingsförfarandet behöver förändras

Panelen var överens om att det finns ett behov av att ta vara på de kvalificerade tolkar som finns. De spelas idag ut genom upphandlingssystemet som genom sin konstruktion gör att kvalificerade tolkar inte erbjuds uppdrag som motsvarar heltid.

I framtiden kan alla upphandlare formulera kvalitetskrav när tolkförmedling upphandlas. Avtal skrivs om kvalitet till bästa pris (inte lägsta pris oavsett kvalitet). I framtiden är det självklart att tolkar är med som en part i upphandlingar.

4. Utbildning och auktorisation

I framtiden har kontakttolkutbildningen breddats och fördjupats. Det finns ökade möjligheter att fortbilda sig och att specialisera sig. Ett exempel som togs upp var att det finns behov av tolkar som är specialiserade på att tolka för barn. Och även att barnperspektiv behöver komma in i grundutbildningen för tolkar.

En annan framtidsbild var att auktorisationsmöjligheterna har ökat liksom antalet språk det går att bli auktoriserad i.

I framtidsbilden ville panelen även ha med utökade resurser till forskning om de olika frågor som berörs av tolkning.

5. Hur ska en förmedlingsverksamhet fungera?

En vision handlade om tydligare riktlinjer för hur tolkförmedlingsverksamhet ska fungera. De flesta i panelen tror på att en tillsynsmyndighet som övervakar tolkförmedlingar skulle leda till förbättringar på hela området. Det finns även varnande röster som menar att eftersom tolkfrågorna återfinns inom ett stort antal departement blir det svårt att samordna. Kanske räcker det med att alla tar sitt respektive juridiska och moraliska ansvar.

Och för detta är panelen tillbaka till första punkten om nationell strategi och att regeringen tar fullt ansvar för frågorna.